

'De audit moet baliebreed'

Lucien Wopereis, redacteur Orde

Hoe kijken de Raden voor Rechtsbijstand aan tegen de Commissie Advocatuur? 'De balie moet verder op het pad van de inhoudelijke toetsing van de kwaliteit,' zegt Frans Ohm, directeur van de Amsterdamse Raad voor Rechtsbijstand.

Ohm voelt zich minder geroepen om iets te zeggen over de bestuurlijke structuur van de Orde, of het klacht- en tuchtrecht. Heel anders ligt dat met de kwaliteit van advocaten, en de toetsing daarvan. Of de vraag hoe ervoor gezorgd moet worden dat er ook in de toekomst voldoende advocaten zijn die de particuliere minder-draagkrachtige markt willen bedienen.

Om met dat laatste te beginnen: Ohm ziet na een aantal jaren van afname van het aantal advocaten dat toevoegingen doet, een lichte kentering. 'Dat aantal neemt nu minder sterk af dan een tijdje geleden. WRB-gerechtigden kunnen, zij het soms na enige moeite, een advocaat vinden. De verwachting is dat met de komst van de Juridische loketten en de introductie van de vewijsarrangementen dat alleen maar beter zal gaan. Om echter die toegang tot het recht ook voor de toekomst te waarborgen, moeten we nu nadenken over de vraag hoe de aanwas in de sociale advocatuur te bevorderen. We zitten met de Orde om tafel om te bekijken hoe dit aangepakt kan worden.'

Dan de kwaliteit, een stokpaardje van de directeur. Uit eigen onderzoek (de Monitor Gesubsidieerde Rechtsbijstand)

blijkt dat de cliënt over het algemeen redelijk gunstig oordeelt over de kwaliteit van de advocaat. Dat oordeel is echter vooral gebaseerd op de dienstverlening om de eigenlijke juridische dienstverlening heen: het gaat dan om zaken als beschikbaarheid, bereikbaarheid, bejegening, communicatie. Op de inhoudelijke kwaliteit van de advocaat heeft de cliënt maar weinig zicht, stelt Ohm. Uit buitenlands onderzoek is bovendien bekend dat als men advocaten naar het inhoudelijke werk van advocaten laat kijken dat dan het kwaliteitsoordeel lager uitpakt.

Het is om die reden dat hij voorstaat dat advocaten met advocaten gaan meekijken in de vorm van intervisie en/of intercollegiale toetsing en/of peer review, en dat deze methoden ook worden opgenomen in de Kwaliteitsstandaard. 'Ik weet dat advocaten daar huiverig tegenover staan. Ik denk echter dat intervisie zeer de moeite waard kan zijn: het ontvangen van feedback is leuk en leerzaam. Het is geen bedreiging.'

Gewoon beginnen, is daarom zijn advies. Het in de keuken laten kijken hoort bij professionaliteit. 'Je kunt in deze tijd niet meer zeggen: waar bemoeien ze zich mee, ik maak het allemaal zelf wel uit. Bij artsen zag je hetzelfde mechanisme. Inmiddels zijn die een stuk verder en is toetsing van elkaars handelen geen taboe meer. Ik zeg altijd tegen advocaten die zich verzetten tegen de introductie van een kwaliteitsborgingssysteem: Jij wilt toch graag mede op basis van geobjectieerde kwaliteitscrite-

ria een school voor je kinderen kiezen? Je wil toch graag dat het ziekenhuis waar je moeder in ligt laat zien welke kwaliteitsstandaarden gehaald worden? Wat voor die professies geldt, geldt natuurlijk ook voor jou.

Het is Ohm een doorn in het oog dat alleen advocatenkantoren die werkzaam zijn in de rechtsbijstand een audit ondergaan. De audit moet baliebreed, is zijn stellige overtuiging. 'Advocaten die toevoegingen doen moeten een audit ondergaan, maar de rest niet? Dat is tamelijk ongerijmd. Het geeft bovendien een verkeerd signaal.'

Toekomstige ontwikkelingen

Om de weerstand tegen kwaliteitsbeleid in het algemeen en intervisie in het bijzonder weg te nemen, pleit Ohm voor aandacht voor die onderwerpen in de Beroepsopleiding, Voortgezette Stage Opleiding en de Permanente Opleiding. Overleg met de Orde daarover is gaande en het ziet er naar uit dat dat in 2006 gerealiseerd gaat worden, aldus Ohm.

Iets anders dat hem aanspreekt is het via specialisatieverenigingen of andere ad-hoc verbanden formuleren van kwaliteitsnormen. 'Op het terrein van asiel hebben ervaren en bij collega's hoog aangeschreven advocaten onder leiding van wetenschappers een Leidraad Asiel opgesteld. De kwaliteitsnormen zijn afkomstig uit de beroepsgroep zelf en via onze inschrijvingsvoorwaarden zullen wij vervolgens bepalen dat advocaten volgens die leidraad werken. Dit is een goed voorbeeld van hoe het hoort te gaan in de rolverdeling tussen advocatuur en raden.' De minimumnormen uit de leidraad kunnen tevens gebruikt worden bij het toetsen van klachten. De Raden zijn ook van plan om een aantal asioldossiers aan de hand van de leidraad door te lichten, anoniem. 'Je krijgt dan op systeemniveau inzicht in de vraag of het wel of niet goed zit met de asieladvocatuur.'

Waar op de lange termijn ook aan gedacht wordt: lidmaatschap van een specialisatievereniging als inschrijvingsvoorwaarde bij de Raden. Een kwestie van veel haken en ogen, stelt Ohm. 'Enerzijds hebben de specialisatieverenigingen zich als vehikel voor kwaliteitsbeleid bewezen. Anderzijds moeten we natuurlijk oppassen voor gedwongen winkelnering. Maar het denken gaat verder.'